

مدیریت یکپارچه حلقه مفقوده سیاستگذاری تا اجرا

شورا یا پارلمان شهری، نهادی است در راستای عینیت بخشی به دموکراسی یا مردم سالاری. آیه ۲۸ سوره شورا «و امرهم بشوری بینهم» هم تأکید بر این موضوع (انجام امور با مشورت کردن) دارد. به عبارت دیگر بیانگر اهمیت نقش شوراها در نظارت و سیاستگذاری در امور شهرهاست. شورای شهر و شهرداری به مثابه ۲ بازوی نظارتی و اجرایی در مدیریت شهری هستند که تعامل میان این دو نهاد منجر به افزایش کیفیت زندگی شهروندان می شود. در تأثیر گذاری و قدمت نهاد شوراهای همین بس که سال ۵۷ به عنوان اصلی ترین و اساسی ترین رکن انقلاب اسلامی مطرح شد و سال ۷۷ هم نخستین شوراها شهر و روستا شکل گرفتند. با وجود اینکه بیش از ۴ دهه از شکل گیری شوراها می گذرد، اما این نهاد آنطور که باید و شاید به جایگاه واقعی و اصلی خود در جامعه دست نیافته است. اعضای شورای شهر تهران علاوه بر ارز یابی عدم تحقق جایگاه اصلی شورا به سوالات دیگر پیرامون همین موضوع مانند عوامل مؤثر در عدم تحقق جایگاه شوراهای ضرورت وجود شوراهای در رفع مشکلات شهر و شهروندان، راهکارهای رفع موانع و تحقق جایگاه اصلی شوراهای... پاسخ داده اند.

عاقبت شوراها
به همه اعضا وابسته است

علیرضا نادعلی
سخنگوی شورای اسلامی شهر تهران

یکی از مهم ترین آرمان های انقلاب اسلامی مردم سالاری دینی است و مهم ترین انگیزه آن وجود نظام های شورایی در سطوح مختلف حاکمیت در جمهوری اسلامی است که در جای جای قانون اساسی به آن اشاره شده است. شورای شهر به عنوان جمعی از نمایندگان منتخب مردم که سیاستگذاری می کنند هم از جنس مردم سالاری دینی است. جایگاه فعلی شورا در اداره و واسطه شهروندان و نظارت بر مدیریت شهری در نقطه غایی و آرمانی خود نیست؛ چرا که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا چندین سال از نظام شورایی در خوردار نبودیم و در بر پاشنه قبلی می چرخید و قوانین حاکمیتی در اداره شهر با نظام شورایی به اندازه کافی هماهنگ نشده بود. قوانین و قواعد در مجلس در خصوص اداره شهر و روستا می تواند از تقا و تحول پیدا کند و با باز شدن دست شوراهای توسط قوانین جدید آنچه انتظار می رود، بهتر اجرایی می شود؛ از این رو لازم است بخش هایی از دولت از جمله وزارت کشور در بستر لازم برای عملیاتی شدن آن کمک کند. معتمد شوراهای زمانی در جایگاه اصلی خود نیست که کارهای اصلی خود را کنار بگذارد و به کارهایی که وظیفه اش نیست، بپردازد. شورا نباید وارد فاز اجرا شود و باید سیاستگذار و ناظر باشد. باید به شکل شایسته ای پایش انجام شود که برنامه ها در حد برنامه غیر عملی باقی نماند، بلکه باید برای حل مسائل شهر مورد استفاده قرار گیرد. شورا زمانی می تواند از مدیریت شهری و شهرداری آنچه را که لازم است انتظار و مطالبه گری کند که خودش امکانات لازم را اختیار شهر قرار دهد؛ مثلاً در تنظیم برنامه و... به نحوی سیاستگذاری کند که قابلیت انجام داشته باشد و عملاً آرزوهای بلند پروازانه را در اختیار شهرداری ها قرار ندهد و با شناخت درست از منابع پیش بینی لازم را داشته باشد و با این روش شهرداری ها و فاداری بهتری به برنامه ها خواهند داشت. قبل از ورود به شورا احساس می کردیم از موقعیت و فرصت بازمانده ۴ ساله باید بهترین استفاده را برای آن کرد که در حوزه های که مسئولیت داریم، داشته باشیم. البته نسبت به همه شئون شهر و وظیفه و مسئولیت داریم. تصور می کردیم این مدت فرصت ویژه ای است، اما مشاهده می کنیم که این فرصت است، اما اگر مراقبت نکنیم ممکن است دچار روزمرگی شویم و به شدت حاشیه بر متن غالب شود یا افراد سراغ مسائلی بروند که در اولویت نیست. تصور می کنیم شورایی ها به یکدیگر بستگی دارند و نمی توان موفق شد وقتی اعضا با هم همبستگی نداشته باشند و اگر بنده به اعضا کمک نکنم برای افراد دیگر می شود. همه ما در شورای شهر به هم وابسته هستیم و عاقبت کار شورا به این همبستگی وابسته است، همه مؤثر هستند و کسی منفک از سایرین نمی تواند به توفیق چندانی دست پیدا کند.

تبصره ۲۰- اجازه استفاده از منابع مازاد بر بودجه مصوب

طبق تبصره ۲۰ بودجه سال ۱۴۰۲ مصوب شورا به شهرداری تهران اجازه داده می شود در صورت تحقق منابع مازاد بر بودجه مصوب در سال جاری، نسبت به تأمین مالی پروژه های ذیل علاوه بر سقف اعتبار

مصوب اقدام و مراتب را در تفریح بودجه منظور کند. اعدادی که در کادر بالای صفحات پیش رو آمده است در واقع اعداد تخصیص بودجه از محل همین تبصره است.

۲

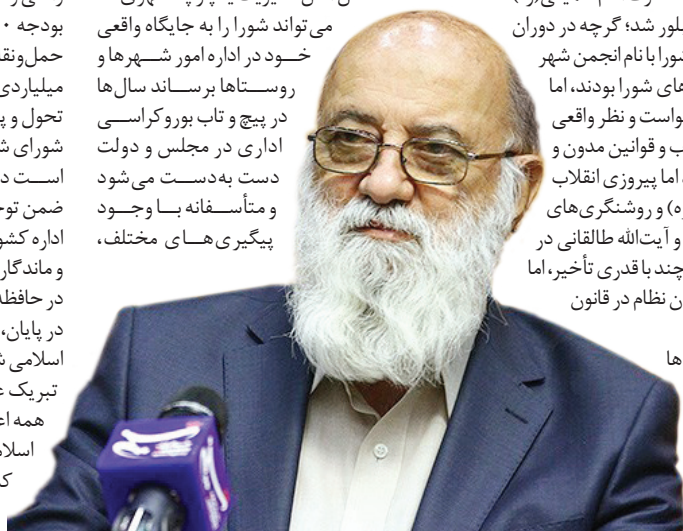
تأملی بر جایگاه شوراها

انقلاب باعث شد نهاد شورا با چند سال تأخیر نسبت به سایر ارکان به فعلیت برسد، از این رو برخی از وظایف و اختیارات نهاد شوراها به سایر ارکان و نهادها سپرده شده بود بنابراین از همان ابتدا شورا به رغم تأکیدات معمار کبیر انقلاب، به صورت ناقص خلق شد و متأسفانه این نقص و کاستی در چند دهه گذشته، آفتی برای کارکرد شوراها بوده است. امام خمینی (ره) در همان پیام تاریخی به صورت شفاف ابراز کردند که اداره امور محلی در شهرها و روستاها به مردم و نمایندگان مردم از طریق شوراها سپرده شود، اما در چند دهه گذشته و پس از استقرار شوراهای در ساختار اداری و اجرایی کشور، به طور واقعی به این مسیر وجود داشته است؛ به عنوان مثال اصل مدیریت یکپارچه شهری که می تواند شورا را به جایگاه واقعی خود در اداره امور شهرها و روستاها برساند سال ها در پیچ و تاب بوروکراسی اداری در مجلس و دولت دست به دست می شود و متأسفانه با وجود پیگیری های مختلف،

عزمی جدی برای نیل به این هدف دیده نمی شود. به عنوان عضوی از مجموعه بزرگ شورا که قریب به ۵۲ دهه از عمر خود را در نهاد شورا سپری کرده است بر این نکته واقفم که شوراها با وجود همه کاستی ها و چالش ها، منشأ خیر، برکت و خدمت برای شهروندان بوده اند؛ تقنین و نظارت به عنوان دو کارویژه مهم شورا باعث شده نقش شوراهای در آبادانی و توسعه شهرها محسوس تر بوده و مطالبه گری شهروندان به دلیل انتخابی شدن نهاد شورا و مدیریت شهری به بالندگی و پویایی این نهاد کمک کرده است. با وجود فرصت ها و چالش هایی که نهاد شورا در ساختار اداری و اجرایی کشور دارد، اعضای شورای اسلامی شهر تهران در دوره ششم خود را موظف به ایفای نقشی واقعی و تأثیرگذار در تحولات شهری می دانند؛ تصویب بودجه ۱۰ هزار میلیارد تومانی خاص برای توسعه حمل و نقل عمومی تهران علاوه بر بودجه ۱۷ هزار میلیاردی پیشنهادی شهرداری و تدوین و تصویب سند تحول و پیشرفت چهارم شهر تهران نشان از عزم جدی شورای ششم برای خدمت به شهروندان است و امید است در فرصت باقیمانده تا انتهای شورای ششم نیز ضمن توجه به افزایش نقش و جایگاه شوراها در ساختار اداره کشور، همچون دوره های گذشته خاطرات شیرین و ماندگاری از کارنامه و عملکرد شورا و مدیریت شهری در حافظه شهروندان ثبت و ضبط شود.

در پایان، نهم اردیبهشت سالروز تسکین شوراهای اسلامی شهر و روستا را به مردم و جامعه شورایی کشور تبریک عرض می نمایم، امیدوارم مجموعه تلاش همه اعضای شورا در همه شهرها و روستاهای ایران اسلامی عزیزمان، باعث پیشرفت، آبادانی و توسعه کشور شود.

۹ اردیبهشت، سالروز تاریخی صدور فرمان امام خمینی (ره)، رهبر کبیر انقلاب اسلامی، مبنی بر تدوین قانون شوراهای فرصت مناسبی برای تبیین و تدقیق در نقش و جایگاه شوراها به عنوان یکی از اصول مصرح در قانون اساسی کشور به شمار می آید. اصل شورا به عنوان یک اصل قرآنی، مویذ این حقیقت است که قرن ها پیش از اینکه فیلسوفان و اندیشمندان سیاسی غرب به دنبال ارتقای نقش مردم در حکومت ها باشند، اسلام به صورت صریح پیامبر را به مشورت با مردم فراخوانده است؛ این اصل قرآنی با تدبیر و دوراندیشی معمار کبیر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) در قانون اساسی کشور نیز متبلور شد؛ گرچه در دوران رژیم ستمشاهی، نهادی شبه شورا با نام انجمن شهر واجد برخی وظایف و کارکردهای شورا بودند، اما هم اعضای انجمن برآمده از خواست و نظر واقعی مردم نبودند و هم چارچوب و قوانین مدون و شفاف برای آن وجود نداشت، اما پیروزی انقلاب اسلامی، بینش حضرت امام (ره) و روشنگری های بزرگانی چون آیت الله بهشتی و آیت الله طالقانی در تبیین اصل شورا باعث شد هر چند با قدری تأخیر، اما نهاد شورا نیز در کنار سایر ارکان نظام در قانون اساسی کشور گنجانده شود.

تأخیر در شروع به کار شوراها و اجرای قانون اساسی در کنار مسائلی چون جنگ تحمیلی و سایر شرایط سال های ابتدایی پیروزی

مهم ترین ویژگی های مصوبه بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تهران تحرك بزرگ در حوزه حمل و نقل عمومی پایتخت با نگاه ویژه شورای شهر

۱ شهرداری تهران موظف است تا پایان شهریورماه سال ۱۴۰۲ نسبت به خرید ناوگان و تأمین تجهیزات حمل و نقل عمومی از محل اعتبارات پروژه های ذیل اقدام و گزارش عملکرد آن را به صورت ویژه به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید:

۲ «خرید اتوبوس، میدلباس، مینی بوس شهری و ون از محل منابع عمومی»، «تعمیرات اساسی و بهسازی تجهیزات ثابت و مراکز فرمان مترو»، «تعمیرات اساسی و بهسازی تجهیزات متحرک مترو (از محل منابع عمومی)» و «کمک فنی و اعتباری به جایگزینی موتورسیکلت برقی»

مهم، در یک حرکت انقلابی مبلغ ۱۰ هزار میلیارد تومان به ماموریت حمل و نقل و ترافیک اضافه کرد تا سهم این حوزه از کل بودجه به ۴۷ درصد ارتقا یابد. به عبارتی، رشد ماموریت حمل و نقل و ترافیک نسبت به بودجه ۱۴۰۱ شهرداری ۱۱۴ درصد با بیشترین رشد ممکن اتفاق بیفتد. اعضای شورا علاوه بر ردیف های اعتباری مذکور در جریان بررسی تبصره های بودجه نیز، نگاه ویژه ای به حوزه حمل و نقل و ترافیک داشتند:

تبصره دهم - کاهش آلودگی هوا با رویکرد بهبود و نوسازی حمل و نقل عمومی

اعضای شورای اسلامی شهر تهران پس از تصویب برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران و در راستای اجرایی کردن اولویت های این برنامه، در فصل بودجه ریزی با رشد ۱۱۴ درصدی، سهم حوزه حمل و نقل در بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تهران را به ۳۵ هزار میلیارد تومان افزایش دادند.

مأموریت حمل و نقل و ترافیک در بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ شهرداری تهران معادل ۲۵ هزار و ۵۵۴ میلیارد تومان در نظر گرفته شده بود که سهم آن از بودجه کل شهرداری تهران همانند سال گذشته معادل ۳۳ درصد بود.

شورای اسلامی شهر تهران به منظور تحقق اولویت اول پایتخت در برنامه چهارم «تحول و پیشرفت شهر تهران» در جهت عملیاتی کردن این

۳ با عنایت به اهمیت و ضرورت تعمیرات اساسی تجهیزات ثابت و متحرک مترو، شهرداری تهران موظف است اعتبارات تحت عنوان «تعمیرات اساسی و بهسازی تجهیزات ثابت و مراکز فرمان مترو» و «تعمیرات اساسی و بهسازی تجهیزات متحرک مترو» را به صورت ماهانه ۱۲٪ تخصیص و به آن شرکت پرداخت کند.

